

[Avaleht](#) > ... > [Raha/Rahalised Nõuded](#) > [Maksejõuetus/pankrot](#) > Luxembourg

Maksejõuetus/pankrot

 Luksemburg

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?

Luksemburgi Suurhertsogiriigis on mitut liiki maksejõuetusmenetlusi.

Kahte neist kohaldatakse ettevõtjate (füüsiliste ja juriidiliste isikute) suhtes.

1. Äriseadustikuga (*Code de commerce*) reguleeritavat pankrotimenetlust kasutatakse sellise ettevõtja vara realiseerimiseks, kes on muutunud maksejõuetuks ja kelle krediivõime on nõrgenenud.
2. Kohtulik saneerimismenetlus on mehhanism, mis võimaldab rahalistes raskustes olevatel äriühingutel end pankroti vältimiseks saneerida. Eesmärk on säilitada kohtuniku järelevalve all äriühingu vara või tegevuse täielik või osaline jätkumine.

Kohtuliku saneerimismenetluse algatamise eesmärk võib olla järgmine:

- saada ajapikendust, et sõlmida kokkulepe;
- saada saneerimiskavale võlausaldajate nõusolek;
- võimaldada kohtuotsuse alusel vara või tegevuse täielik või osaline üleminek ühele või mitmele kolmandale isikule.

Saneerimismenetlust saavad kasutada

- kaubanduslikud ühingud (*personnes morales commerciales*),
- tsiviilõiguslikud ühingud (*sociétés civiles*),
- füüsilisest isikust ettevõtjad ning
- käsitöölised.

Samuti on kehtestatud konkreetselt notaritele, krediidasutustele, kindlustusseltsidele ja investeerimisfondidele ette nähtud maksejõuetusmenetlused (sellel teabelehel neid ei kirjeldata, sest need on eriomased konkreetsele kutsealale või ärisektorile).

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?

1. Pankrot

Pankrotimenetlus algatatakse kas võlgniku või ühe või mitme võlausaldaja avalduse alusel või kohtu omal algatusel.

Ettevõtjad peavad esitama pankrotiavalduse ettevõtja alalise asukoha või registrijärgse asukoha järgse kaubandusajade eest vastutava piirkondliku kohtu (*tribunal d'arrondissement*) kantseleile. Seda tuleb teha ühe kuu jooksul alates kuupäevast, mil pankrotitingimused on täidetud.

Kui üks või mitu võlausaldajat otsustavad taotleda ettevõtja pankroti väljakuulutamist, peavad nad kasutama kohtutäiturit (*huissier de justice*), kes edastab ettevõtjale kohtukutse, millega teda kohustatakse ilmuma

kaheksa päeva jooksul kaubandusasjade eest vastutava piirkondliku kohtu ette (kindla kuupäevaga kohtukutse), et saaks teha otsuse pankrotiavalduse põhjendatuse kohta.

Pankrotimenetluse võib algatada ka kohus talle kättesaadava teabe alusel. Sellisel juhul peab kohus saatma kantslei kaudu pankrotivõlgnikule kutse ilmuda kohtukolleegiumi ette, et selgitada oma olukorda.

Enne ettevõtja pankroti väljakuulutamist peab kaubandusasjade eest vastutav piirkondlik kohus kontrollima, kas asjaomane isik või äriühing vastab järgmisele kolmele tingimusele:

- ettevõtja staatus: füüsiline isik, kes tegeleb tavapärase kutsetegevuse raames (peamiselt või täiendavalt) seaduses äritegevusena kirjeldatud tegevusega (nt äriseadustiku artiklis 2 loetletud tegevusalad), või juriidiline isik, kes on asutatud mõnes vormis, mis on ette nähtud 10. augusti 1915. aasta muudetud seadusega äriühingute kohta (*loi modifiée du 10 août 1915 concernant les sociétés commerciales*) (nt aktsiaselts (*société anonyme*), osaühing (*société à responsabilité limitée*), ühistu (*société coopérative*) jne);
- maksete tegemise lõpetamine: see tähendab, et maksmisele kuuluvad vaieldamatud võlad (nt palk, sotsiaalkindlustusmaksed jne) on tasumata; tähtajalisi või tingimuslikke võlgu ja loomulikke kohustusi arvesse ei võeta, ning
- krediivõime nõrgenemine: ettevõtja ei saa pankadelt, tarnijatelt või võlausaldajatelt enam laenu.

Kuigi kindla, kindlasummalise ja sissenõutavaks muutunud ühekordse nõude (olenemata summast) tasumisest keeldumisest või tasumise võimetusest põhimõtteliselt piisab selleks, et tuvastada krediivõime vähenemise olukord, ei tähenda lühiajaline rahavoo probleem pankrotti, kui ettevõtja saab kauplemise jätkamiseks ja kohustuste täitmiseks vajalikku laenu.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Kohtulik saneerimismenetlus algatatakse, kui võlgnik esitab taotluse kaubandusasjade eest vastutavale piirkondlikule kohtule. See menetlus on seega vabatahtlik. Võlgniku suhtes võib siiski kohtuotsusega määrata kohtuliku saneerimise üleandmise teel, kui seda taotleb riigiprokurör (*procureur de l'État*), võlausaldaja või mis tahes isik, kellel on huvi omandada kogu äriühing või selle osa.

Kohtuliku saneerimismenetluse algatamise tingimused on järgmised:

- ettevõtja või käsitöölise staatus: kohtuliku saneerimismenetlust saavad kasutada ettevõtjad, käsitöölised ja äriühingud;
- oht äriühingu tegevuse jätkuvusele või rahalised raskused: äriühing peab olema rahalistes raskustes, mis võivad viia maksete tegemise lõpetamiseni. Rahalised raskused peavad olema piisavalt tõsised, et õigustada kohtuliku sekkumist, kuid äriühingul peab siiski olema võimalus taastuda;
- pankrot: pankrot ei takista kohtuliku saneerimismenetluse algatamist või jätkamist. Pankrotis olev äriühing võib kaaluda saneerimist ja seeläbi vältida täielikku likvideerimist;
- varasem saneerimismenetlus: kui võlgnik on viimase kolme aasta jooksul juba kasutanud saneerimise võimalust, on uus menetlus võimalik ainult juhul, kui selle eesmärk on anda kohtuotsusega üle kogu äriühingu vara või tegevus või selle osa.

3. Ülemäärane võlgnevus

Füüsiliste isikute liigset võlakoormust kirjeldatakse kui olukorda, kus Luksemburgi Suurhertsogiriigis elav võlgnik ei ole ilmselgelt suuteline tasuma kõiki tasumisele kuuluvaid kutsetegevusega mitteseotud võlgu või täitma kohustust, mille ta on võtnud eraettevõtja või äriühingu võla solidaarseks tagamiseks või maksmiseks, tingimusel et ta ei ole olnud selle äriühingu juht *de facto* või *de jure*.

Võla ümberkujundamise menetlus hõlmab kolme etappi:

- kokkuleppe sõlmimine, mis toimub ülemäärase võlgnevuse vahenduskomisjonis (*Commission de médiation en matière de surendettement*);
- kohtulik etapp, mis toimub ülemäärase võlgnevusega võlgniku alalise elukoha järgses rahukohtus (*juge de paix*);
- üksikisiku finantsseisundi taastamine ehk eraisiku pankrot (*faillite civile*), mis toimub ülemäärase võlgnevusega võlgniku alalise elukoha järgses rahukohtus.

Olgu märgitud, et üksikisiku finantsseisundi taastamise etapi, mis täiendab ülejäänud kahte võla ümberkujundamise menetluse etappi, võib algatada ainult juhul, kui ülemäärase võlgnevusega võlgnik on pöördumatult ohustatud olukorras. See tähendab olukorda, kus võlgnik ei saa rakendada

- kokkuleppekavas ettenähtud meetmeid või
- meetmeid, mida vahenduskomisjon pakkus kokkuleppe sõlmimise raames, ega
- kohtulikus etapis ette nähtud meetmeid.

Olgu ka märgitud, et avaldused kokkuleppe sõlmimise algatamiseks tuleb saata vahenduskomisjoni eesistujale.

Kokkuleppe sõlmimise menetluse algatamise [taotlusvormi](https://justice.public.lu/fr.html) saab alla laadida veebisaidilt <https://justice.public.lu/fr.html> järgmisel aadressil:

<https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Lisaks sellele peavad ülemäärase võlgnevusega võlgniku võlausaldajad esitama oma nõuded ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalitusele (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Nõuete esitamise [vormi](https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html) saab alla laadida veebisaidilt [www.justice.public.lu](https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html) järgmisel aadressil:

<https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

1. Pankrot

Kui pankrotiotsus on tehtud, loovutab pankrotivõlgnik automaatselt õiguse valitseda oma varasid, isegi neid, mis võivad selle kohtuotsuse kohaselt kuuluda pankrotivõlgnikule.

Loovutamine hõlmab kogu pankrotivõlgniku vallas- ja kinnisvara. Selle mehhanismi eesmärk on kaitsta võlausaldajate huve.

Üldjuhul läheb pankrotihaldur pankrotivõlgniku ruumidesse, et koostada seal asuvate varade nimekiri. Sellega seoses peab pankrotihaldur eristama varasid, mis kuuluvad täielikult pankrotivõlgnikule, nendest, mille suhtes kolmandatel isikutel võib olla mitmesuguseid omandiõigusi.

Vallas- ja kinnisvara realiseerimisel tagab pankrotihaldur, et kõik pankrotivõlgniku varad müüakse võlausaldajate parimatest huvidest lähtudes. Pankrotihaldur vajab nende varade müümiseks kohtu luba. Vallas- ja kinnisvara tuleb müüa äriseadustiku kohaselt. Tulu tuleb paigutada maksejõuetusmenetluse tarvis avatud pangakontole.

2. Ülemäärane võlgnevus

Kohus korraldab võlgniku varalise ja sotsiaalse olukorra hindamise, et kontrollida nõudeid ning hinnata varade ja kohustuste väärtust.

Kui kohus on otsustanud algatada üksikisiku finantsseisundi taastamise menetluse ja tuvastanud varad, mida saab realiseerida, alustatakse võlgniku vara likvideerimisega.

Rahukohus teeb vaidlusaluste nõuete kohta otsuse ja määrab võlgniku isikliku vara likvideerimise. Sellest arvatakse välja ainult igapäevaeluks vajalikud esemed ja kutsetegevuse teostamiseks vajalikud kutsetegevusega mitteseotud varad. Ülemäärase võlgnevusega võlgniku varad likvideeritakse üksikisiku finantsseisundi taastamise menetluses vastavalt seaduses sätestatud eesmärgile, milleks on võlgniku varalise seisundi parandamine, mis võimaldab võlgnikul ja tema leibkonnal elada elu, säilitades inimväärikuse.

Võlgniku õigusi ja tegevust, mis on seotud tema varaga, teostab kogu likvideerimisaja jooksul kohtu määratud likvideerija.

Likvideerijal on kuus kuud aega võlgniku vara vabatahtlikuks müümiseks või sündmüügi korraldamiseks.

Üksikisiku finantsseisundi taastamise menetluse tagajärjed:

- kui vara likvideerimisest saadav tulu on võlausaldajate nõuete rahuldamiseks piisav, lõpetab kohus menetluse;
- kui vara likvideerimisest saadav tulu on võlausaldajate nõuete rahuldamiseks ebapiisav, lõpetab kohus menetluse, esitades põhjusena vara ebapiisavuse;
- kui võlgnikul ei ole muud vara peale igapäevaelus vajalike esemete ja kutsetegevuse teostamiseks vajaliku kutsetegevusega mitteseotud vara, lõpetab kohus menetluse, esitades põhjusena vara ebapiisavuse;
- kui varadel puudub turuväärtus või kui varade müük tekitaks nende turuväärtusega võrreldes ebaproportsionaalselt suuri kulusid, lõpetab kohus menetluse, esitades põhjusena vara ebapiisavuse.

Menetluse lõpetamisel vara ebapiisavuse tõttu kustutatakse kõik võlgniku kutsetegevusega mitteseotud võlad.

Võlgniku kutsetegevusega mitteseotud võlgade kustutamine ei hõlma siiski järgmist:

- tagatise andja või teise kohustatud isiku poolt võlgniku asemel tasutud võlad;
- seaduse artiklis 46 nimetatud võlad, st jooksvad elatismaksud ja tahtliku vägivalla ohvritele tekitatud isikukahju eest välja mõistetud summad.

Seaduse artiklis 46 nimetatud võlad võib siiski kustutada, kui asjaomane võlausaldaja on nõustunud kõnealuste võlgade vähendamise, ajatamise või kustutamisega.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

1. Pankrot

Kui pankrotiotsus on tehtud, loovutab pankrotivõlgnik automaatselt õiguse valitseda oma varasid, isegi neid, mis võivad kuuluda pankrotivõlgnikule.

Selle kohtuotsuse alusel tehakse pankrotihaldurile ülesandeks valitseda võlgniku vara.

Kui pankrotivõlgnik on juriidiline isik, koosneb pankrotivara kõigest äriühingu varadest ja kohustustest, välja arvatud osanike võimalikud õigused.

Pankrotihaldurid valitakse isikute seast, kes tagavad kõige paremini vajalikud valitsemisalased teadmised ja sellealase täpsuse.

Praktikas valivad kaubandusasjade eest vastutava piirkondliku kohtu kohtunikud pankrotihaldurid juristide nimekirjast. Juhul kui see on pankrotivõlgniku huvides, võib kohus nimetada ka notarid või raamatupidajad/audiitorid.

Nii nagu kõigis ettevõtjatega seotud menetlustes, on pankrotiasju pädev arutama kaubandusasjade eest vastutav piirkondlik kohus.

Seepärast teeb just kaubandusasjade eest vastutav piirkondlik kohus pankrotiotsuse, selgitab välja maksete tegemise lõpetamise kuupäeva, määrab eri menetlusosalised (pankrotikohtunik, pankrotihaldur), nõuete esitamise kuupäeva ja nõuete kontrolli aruande koostamise kuupäeva ning teeb pankrotimenetluse lõpetamise otsuse.

Varade valitsemine usaldatakse kohtu määratud pankrotihaldurile, kes vastutab võlgniku varade realiseerimise ja tulu jaotamise eest võlausaldajate vahel vastavalt eelisnõudeid ja asjaõiguslikke tagatise käsitlevatele normidele.

Pankrotikohtunik vastutab järelevalve eest pankrotitoimingute tegemise ja valitsemise ning likvideerimise üle. Ta teavitab kohtuistungil tekkida võivatest vaidlustest ja määrab kiireloomuliste meetmete võtmise, mis on vajalikud pankrotivara kaitsmiseks ja säilitamiseks. Ta juhib ka pankrotivõlgniku võlausaldajate üldkoosolekuid.

Kui pankrot on välja kuulutatud, loovutab pankrotivõlgnikust ettevõtja õiguse valitseda oma vara ning ta ei saa enam teha makseid ega tehinguid või muid toiminguid seoses selle varaga.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Kohtuliku saneerimismenetluse raames nimetatakse võlgniku taotlusel saneerimisnõustaja (*mandataire de justice*), kui see on saneerimise eesmärkide saavutamiseks vajalik. Saneerimisnõustaja ülesanded võivad erineda sõltuvalt võlgniku konkreetsetest vajadustest ja kohtu otsusest. Tema roll võib piirduda pelgalt juhtimisalase abiga või hõlmata ka kokkuleppe ettevalmistamist ja selle sõlmimise hõlbustamist. Kohtuliku saneerimismenetluse raames kohtuotsuse alusel toimuva ülemineku korral on saneerimisnõustaja ülesanne korraldada üleminek ja viia see läbi võlgniku nimel ja arvel. Kuna iga olukord on ainulaadne, kohandatakse saneerimisnõustaja ülesandeid vastavalt võlgniku olukorrale ja vajadustele.

Kui võlgnik või mõni tema organ on tõsiselt ja tõendatult rikkunud oma kohustusi, võib huvitatud kolmanda isiku või riigiprokuröri taotlusel määrata ajutise halduri. Halduri ülesanne on asuda äriühingu juhtkonna asemele ja juhtida äriühingut kogu ajapikenduse kestuse jooksul.

Võlgnik tegutseb menetluse algatamisel ning saneerimiskava koostamisel ja rakendamisel ennetavalt, tehes koostööd võlausaldajate ja õigusasutustega, et taastada ettevõtte hea rahaline seisund.

3. Ülemäärane võlgnevus

Seoses võlgniku kohustustega ja võla ümberkujundamise menetluse algatamise mõjuga võlgniku varale tuleb märkida, et võlgnikul on hea käitumise kohustus.

Võlgnik peab hea käitumise perioodi jooksul tegema järgmist:

- tegema koostööd menetluses osalevate ametiasutuste ja organitega, nõustudes andma omal algatusel mis tahes teavet oma vara, tulu ja võlgade ning oma olukorras toimuvate muutuste kohta;
- tegelema võimaluse korral tasustatud tegevusega vastavalt oma võimetele;
- mitte süvendama oma maksejõuetust ja tegutsema kohusetundlikult oma võlgade vähendamise nimel;
- mitte eelistama konkreetset võlausaldajat, välja arvatud ülalpidamist saama õigustatud isikud seoses jooksvate elatismaksetega, üürileandjad seoses võlgniku põhivajadustele vastava eluaseme jooksvate üürimaksetega, inimväärse elu jaoks oluliste kaupade ja teenuste tarnijad ja võlausaldajad, kelle nõuded kujutavad tahtliku vägivalda tagajärjel tekitatud isikukahju eest kahjutasuna välja mõistetud summasid;
- täitma menetluse raames võetud kohustusi.

Sõltuvalt sellest, kas menetlus on kokkuleppe sõlmimise või kohtulikus etapis, on kaasatud kahte liiki asutused.

Kokkuleppe sõlmimise etapp toimub vahenduskomisjonis. Vahenduskomisjoni liikmed määrab minister. Komisjonil on eesistuja ja sekretär ning see koguneb vähemalt kord kvartalis. Vahenduskomisjoni menetluse tingimustele vastamiseks peavad avaldajad esitama muu hulgas ka karistusregistri väljavõtte. Liikmetel on pärast määramist seaduslik kohustus teavitada ministrit kõigist nende suhtes elluviidud kriminaalmenetlustest või nende kohta tehtud süüdimõistvatest kohtuotsustest, et nad saaks asendada. Vahenduskomisjoni liikmete tasu on 10 eurot istungi eest ja komisjoni esimehe tasu on 20 eurot istungi eest.

Vahenduskomisjon otsustab eelkõige, kas menetluse algatamise avaldus tuleb rahuldada ja kas esitatud nõuded on vastuvõetavad. Samuti kiidab ta heaks ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalituse (edaspidi „talitus“) tehtud uurimise järel talle esitatud kokkuleppe sõlmimise kava kavandi või muudab seda.

Kui huvitatud pooled ei ole kuue kuu jooksul pärast komisjoni poolt menetluse elluviimiseks antud nõusolekut ettepanud kavaga nõustunud, koostab komisjon aruande kokkuleppe sõlmimise menetluse ebaõnnestumise kohta. Kahe kuu jooksul pärast aruande avaldamist registris võib võlgnik algatada kohtuliku etapi oma alalise elu- või asukoha järgses rahukohtus. Kui võlgnik ei esita seda avaldust nimetatud tähtaja jooksul, võib ta algatada uue võla ümberkujundamise menetluse alles pärast kahe aasta möödumist aruande avaldamisest registris.

Kohtuliku etapi algatamise korral saadetakse pooltele kutse ilmuda rahukohtusse. Rahukohus võib nõuda, et nad esitaksid kõik dokumendid või andmed, mis võimaldavad kindlaks teha võlgniku vara ja/või kohustused.

Kohus koostab esitatud teabe põhjal võla ümberkujundamise kava, mis sisaldab meetmeid, mis võimaldavad võlgnikul täita oma kohustused.

Kohtu koostatud võla ümberkujundamise kava kehtib kuni seitse aastat ja võib kehtivuse kaotada piiratud arvul juhtudel (eelkõige juhul, kui võlgnik ei ole täitnud kava kohaseid kohustusi).

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

1. Kohtulik saneerimismenetlus

Saneerimismenetluse raames on võimalik ette näha, et peatatud nõudeid (*créances sursitaires*) ei tohi tasaarvestada võlgadega, mis võlausaldajal võivad olla äriühingu suhtes pärast võla ümberkujundamise kava heakskiitmist.

Sellest reeglist on siiski erandeid. See ei kehti seotud nõuete (nõuded, mis on omavahel seotud, näiteks sama lepingu või tehingu alusel) suhtes ega selliste nõuete suhtes, mida võis enne saneerimismenetluse algatamist sõlmitud kokkuleppe alusel juba tasaarvestada.

2. Pankrot

Pankrotiga seoses näeb väljakujunenud kohtupraktika ette, et pärast pankrotiotsuse tegemist ei ole seaduse alusel, kohtulik või kokkuleppeline tasaarvestus võimalik isegi varem olemas olnud nõuete vahel, kui neil puudus selle hetkeni üks sellisest kolmest omadusest nagu likviidsus, sissenõutavus ja asendatavus. Kuigi pankrotiotsus võib seega takistada igasugust seaduse alusel tasaarvestust, ei tohiks järeldada, et see on absoluutne või tagasiulatuv. Pankrotiotsus ei mõjuta seaduse alusel tasaarvestust, kui selle tingimused olid täidetud enne pankrotimenetluse algatamist. Apellatsioonikohus (*Cour d'appel*) on sedastanud, et „kriitiline periood ei takista sellist tasaarvestust. Seaduse alusel tasaarvestus on võimalik maksete tegemise lõpetamisest hoolimata. See ei ole võlgniku tegu, kuna see toimub ilma tema teadmata; äriseadustiku artiklis 445 sellele ei osutata“.

Kohtulikku tasaarvestust ei saa määrata pärast maksejõuetusmenetluse algatamist. See võib siiski toimuda kriitilise perioodi jooksul, tingimusel et asjaomane otsus on lõplik (seda ei saa edasi kaevata). Sel juhul võib tasaarvestusel olla mõju ainult pärast otsuse kuupäeva.

Kokkuleppeline tasaarvestus ei saa ilmselgelt toimuda pärast maksejõuetusmenetluse algatamist. Lisaks sellele ei saa see toimuda kriitilise perioodi jooksul, sest äriseadustiku artikli 445 kohaselt on see ebatavaline makseviis, mille eest karistatakse kehtetuks tunnistamisega. [1]

Olgu siiski märgitud, et 5. augusti 2005. aasta seadusega finantstagatiste kohta (*loi du 5 août 2005 sur les garanties financières*) on ette nähtud erandid eespool kirjeldatud normidest, näiteks seoses tasaarvestuskokkulepetega, mille pooled võivad sõlmida maksejõuetusmenetluse algatamise päeval (või isegi pärast seda; vt 5. augusti 2005. aasta seaduse (finantstagatiste kohta) artikkel 18 jj).

[1] „La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite“, Pierre HURT, J.T., 2010, lk 30.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

1. Pankrot

Üks peamisi raskusi, mida pankrotihaldurid kogevad pärast pankrotimenetluse algatamist, on seotud kehtivate lepingutega, mis on sõlmitud enne pankroti väljakuulutamist. Välja arvatud töölepingute korral, mis lõpevad automaatselt pankroti väljakuulutamise kuupäeval (tööseadustiku (*Code du travail*) artikkel L. 125-1), on tavapärane, et kehtivad lepingud on jõus seni, kuni pankrotihaldur need lõpetab.

Pankrotihaldur peab kaaluma asjaomaseid huve, kui ta otsustab, kas need lepingud peaksid jääma ajutiselt kehtima või mitte. Kui on klausleid, milles nähakse ette lepingu lõpetamine ühe poole pankroti korral, tuleb otsustada, kas pankrotihaldur kavatseb nende klauslite kohaldatavuse vaidlustada või mitte (pidades silmas, et nende klauslite kehtivus on vaieldav; näiteks arvatakse need klauslid Belgias kasutusrendi puhul kehtetuks).

Igal juhul peab nende lepingute täitmise või lõpetamise vahel põhimõtteliselt valima ainult pankrotihaldur. Kui teine lepingupool vaidlustab pankrotihalduri otsuse, tuginedes lepingu automaatsele lõpetamisele pankroti tõttu,

on pankrotihaldur seotud kohtumenetlusega, mille tulemus on ebakindel, ja pankrotivaraga seoses võivad tekkida uued kulud ([1]).

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Kui algatatakse kohtulik saneerimismenetlus, reguleeritakse selle mõju kehtivatele lepingutele nii, et äriühingul oleks võimalik jätkata oma tegevust, mis võimaldaks ta kogu menetluse vältel end tõhusalt saneerida.

Tegevuse jätkuvuse põhimõte: üldjuhul ei too kohtuliku saneerimismenetluse algatamine kaasa kehtivate lepingute automaatset lõpetamist. Kehtivad lepingud jäävad kehtima ja võlgnik võib ühepoolset otsustada, kas neid täita või mitte, kui see on oluline äriühingu tegevuse jätkamiseks saneerimise ajal.

Leppetrahvi klausel: leppetrahvi klausel, mille eesmärk on katta põhikohustuse täitmata jätmise tõttu võimalik kahju ühtse määra alusel, peatatakse ajapikenduse ajaks, kuni võla ümberkujundamise kava on täielikult rakendatud. Võlausaldaja võib siiski lisada oma peatatud nõudesse tegeliku kahju, mis on tekkinud põhikohustuse täitmata jätmise tõttu.

Töötajate kaitse: töölepingud ei lõpe automaatselt saneerimismenetluse algatamisega. Võla ümberkujundamise kava raames võib olla siiski vaja koondada töötajaid majanduslikel põhjustel või muuta töötingimusi. Need meetmed peab heaks kiitma kohus ja need peavad austama töötajate õigusi.

[1] Allikad: „Les procédures collectives au Luxembourg“, Yvette HAMILIUS ja Brice HELLINCKX (3. peatüki autorid), Editions Larcier, 2014, lk 86.

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud poolleiolevatele kohtuasjadele)?

1. Pankrot

Pankrotimenetluse ajaks peatatakse täitemeetmed ettevõtjate ja nende vara vastu. Ükski suurhertsogiriigis kohaldatav õigusakt ei takista siiski võlausaldajatel võtta meetmeid oma võlgniku vara terviklikkuse säilitamiseks.

Kõigis neis menetlustes ei ole võlgnikel enam õigust oma vara käsutada. „Alates pankrotiotsuse tegemisest kuni menetluse lõpetamiseni ei saa pankrotivõlgniku vara suhtes, mis moodustab osa pankrotivarast, algatada seaduslikult ühtki kohtumenetlust“ (Lux. 12. jaanuar 1935, Pas. 14, lk 27). „Tagamata võlausaldajatel ja eelisnõudega võlausaldajatel ei ole õigust pankrotimenetluse ajal pankrotivõlgnikku ega pankrotihaldurit kohtusse kaevata, et taotleda nende vastu kohtu otsust, vaid nad võivad ainult esitada nõude või hagi oma nõude tunnustamiseks“ (Cass., 13. november 1997, Pas. 30, lk 265).

Teatavatel juhtudel võib võõrandamistoiminguid ikkagi teha kaubandusasjade eest vastutava piirkondliku kohtu määratud isiku nõusolekul (seoses maksete peatamise või saneerimisega).

Peale selle muudab pankrotiotsus tasumisele mittekuuluvad võlgnevused sissenõutavateks ja katkestab viivise kogunemise.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Vallas- või kinnisvara realiseerimise ajutine keeld: ajapikenduse kehtivuse ajal ei tohi võlgniku vallas- ega kinnisvara suhtes võtta meetmeid peatatud nõuete sissenõudmiseks.

3. Ülemäärane võlgnevus

Võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise puhul peatab vahenduskomisjoni otsus võlgniku avalduse rahuldamise kohta automaatselt võlgniku vara vastu võetavad täitemeetmed (v.a ülalpidamiskohustusega seotud meetmed), katkestab viiviste kogunemise ja muudab tasumisele mittekuuluvad võlgnevused sissenõutavateks.

Kokkuleppe sõlmimise etapi läbikukkumise korral võib rahukohus, kus toimub kohtulik etapp, peatada mis tahes täitemeetmed samadel tingimustel, nagu eespool märgitud.

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

1. Pankrot

Kohtuprotsessi, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli, võib jätkata pankrotihaldur. Nõuete esitajad peavad aga tagama sellistel juhtudel kaasama menetlusse pankrotihalduri, sest tema on ainus, kellel on õigus pankrotivõlgnikku esindada.

Kui võlgnikult mõistetakse kohtumenetluse käigus võlg välja, saavad võlausaldajad, kes algatasid selle menetluse enne pankrotimenetlust, tagatise, mida nad võivad kasutada likvideerimisel. Sellele tagatisele ei saa siiski sissenõuet pöörata, kuna pankrotiotsuse tulemusena loovutab võlgnik õiguse oma vara valitseda.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Seadusega on ette nähtud, et niipea kui on esitatud kohtuliku saneerimismenetluse taotlus, on võimalik rakendada kaitsemeetmeid, et anda võlgnikule aega tõhusa saneerimise läbiviimiseks, ilma et ta satuks kohe pankrotimenetluse või arestimise surve alla, eesmärgiga säilitada äriühingu võime jätkata tegevust. Selleks on ette nähtud järgmised meetmed:

pankroti väljakuulutamise keeld: seni kuni kohus ei ole kohtuliku saneerimismenetluse taotluse kohta otsust teinud, ei saa võlgnikku pankrotti välja kuulutada, isegi kui on esitatud pankrotiavaldus või algatatud täitemenetlus. Äriühingute jaoks tähendab see ka seda, et neid ei saa kohtulikult likvideerida ega likvideerimiseta halduslikult lõpetada;

täitemenetluse peatamine: pärast täitemeete kohaldamist ei tohi võlgniku vallas- ega kinnisvara realiseerida. See tähendab, et ajavahemikul, mil kohus menetleb kohtuliku saneerimismenetluse taotlust, ei saa võlausaldajad võlgniku vara arestida ega müüa.

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

1. Pankrot

Pankrotiteate avaldamisega ühes või mitmes Luksemburgis levitatavas ajalehes teatatakse võlausaldajatele, et nende võlgnik on läinud pankrotti. Nad peavad seejärel esitama pankrotiotsuses määratud tähtaja jooksul oma nõuded koos oma tagatistega kaubandusajade eest vastutava piirkondliku kohtu kantseleile. Kohtusekretär registreerib nõuded ja tagatised ning väljastab kviitungi.

Nõue peab olema allkirjastatud ning sisaldama võlausaldaja perekonnanime, eesnime, elukutset ja aadressi, aga ka nõude suurust, nõude põhjendusi ning nõudega seotud garantiisid või tagatise. Esitatud nõudeid kontrollitakse seejärel pankrotihalduri, pankrotivõlgniku ja pankrotikohtuniku juuresolekul.

Selle toimingu jooksul võidakse vaidluste korral saata võlausaldajatele kutse ilmuda kohtusse, et selgitada riskisitluse käigus oma nõude üksikasju ja selle põhjuseid või täpsustada summasid.

Kui pankrotihaldur on suutnud kindlaks teha võlausaldajate vahel jaotatavad varad, kutsub ta võlausaldajad aruande esitlemisele, mille käigus võlausaldajad võivad avaldada jaotuskava kohta oma arvamust.

Kui varad on ebapiisavad, siis pankrotimenetlus lõpetatakse.

Kui pankrotihaldur ei täida oma kohustusi võlausaldajaid rahuldaval moel, võivad viimased saata oma kaebused pankrotikohtunikule, kes võib vajaduse korral pankrotihalduri asendada.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Võlausaldajate osalemine kohtulikus saneerimismenetluses kollektiivlepingu kaudu on saneerimise edukuse võtmetegur. Osalemise peamised elemendid on järgmised:

- läbirääkimistel osalemine: võlausaldajad osalevad läbirääkimistel võla ümberkujundamise või

restruktureerimiskava tingimuste üle. Kava võib sisaldada selliseid ettepanekuid nagu võla vähendamine (osaline kustutamine), maksete ajatamine või võla aktsiateks konverteerimine;

- võla ümberkujundamise kava üle hääletamine: võlausaldajatel on õigus hääletada võlgniku esitatud võla ümberkujundamise kava üle. Kava heakskiitmiseks on tavaliselt vaja enamuse võlausaldajate nõusolek, sageli vastavalt nõuete kategooriatele (tagatud võlausaldajad, tagamata võlausaldajad jne). Hääletuse üksikasjad ja nõutavad häälteenamused võivad erineda sõltuvalt menetluse liigist;
- kava rakendamise järelevalve: pärast kava heakskiitmist ja kinnitamist kohtus on võlausaldajatel õigus kontrollida selle rakendamist. Võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe haldurile (*commissaire au sursis*) võib panna ülesande jälgida kava nõuetekohast rakendamist ning anda aru võlausaldajatele ja kohtule. Kui võlgnik kava ei täida, võivad võlausaldajad taotleda kohtu sekkumist;
- sekkumine raskuste korral: kui kava rakendamisel tekivad raskused, võivad võlausaldajad sekkuda ja nõuda kava muutmist või tõsistel juhtudel saneerimismenetluse muutmist likvideerimismenetluseks;
- õiguskaitsevahendid ja vaidlustamise õigus: võlausaldajad võivad esitada kaebuse otsuste peale, mis on neile ebasoodsad, näiteks vaidlustatud nõuete kinnitamine või võla ümberkujundamise kava heakskiitmine. Sellised kaebused tuleb esitada seaduses sätestatud tähtaja jooksul ja vormis.

Nende elementide eesmärk on tagada, et võlausaldajatel oleks kollektiivlepingu alusel saneerimismenetluses sõnaõigus ja et nende õigused oleksid kaitstud, andes samal ajal raskustes olevale äriühingule võimaluse ellu jääda.

3. Ülemäärane võlgnevus

Kõigepealt peavad võlausaldajad kokkuleppe sõlmimise etapis esitama oma nõuded ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalitusele. Seejärel saavad võlausaldajad osaleda aktiivselt selle talituse kokku lepitud võlgade korraldamise kava vastuvõtmises.

Ülemäärase võlgnevuse vahenduskomisjon kutsub seejärel võlausaldajad kokku ja esitab kokkuleppe kavas tehtud ettepanekud. Vähemalt 60% võlausaldajatest, kelle nõuded moodustavad 60% nõuetest, peavad seejärel kokkuleppekava heaks kiitma, et seda saaks pidada heakskiidetuks. Kui võlausaldajad ei vasta, käsitatakse seda nõustumisena.

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrotihaldurid esindavad nii pankrotivõlgnikku kui ka tema võlausaldajaid. Selle topeltpädevuse raames ei vastuta nad mitte ainult pankrotivara valitsemise eest, vaid on ka volitatud jälgima nõude esitajatena või kostjatena kõiki toiminguid, mille eesmärk on säilitada varad, mida tuleb kasutada kui võlausaldajate tagatist, ning need varad tagasi nõuda või suurendada neid varasid viimaste ühistes huvides (apellatsioonikohus, 2. juuli 1880, Pas. 2, lk 49).

Pankrotihaldur võtab meetmeid, mis puudutavad võlausaldajate ühist tagatist ehk pankrotivara, st meetmeid selle vara tagasivõitmiseks, kaitsmiseks või likvideerimiseks (apellatsioonikohus, 25. veebruar 2015, Pas. 37, lk 483).

Pärast pankrotitsuse tegemist kehtivate lepingute puhul peab pankrotihaldur otsustama, kas need tuleks lõpetada või kas oleks parem (kui need võivad vara vabastada), kui need lepingud jääksid kehtima pankrotivõlgniku kohustuste edasise täitmise nimel.

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

1. Pankrot

Kõik võlausaldajad peavad esitama oma nõuded, olenemata nõude laadist ja sellest, kas tegemist on eelisnõudega või mitte. Sellest korrast on vabastatud massikohustused, st nõuded, mis tekivad hiljem ja pankrotimenetluse huvides (nt pankrotihalduri kulud, pärast pankrotitsust tasumisele kuuluv üür jne).

Massikohustused, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist ja mis on tingitud pankrotimenetlusest

või pankrotis oleva ettevõtte teatava tegevuse jätkumisest, rahuldatakse enne ülejäänud vara jaotamist võlausaldajate vahel. Massikohustused täidetakse seega igal juhul enne teiste võlausaldajate nõudeid.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Kohtuliku saneerimismenetluse raames esitatavad nõuded võlgniku kohustuste suhtes on need, mis on tekkinud enne kohtuliku saneerimismenetluse algatamist. Võlgnik peab oma taotlusele lisama täieliku loetelu võlausaldajatest (sh nende nimed), kelle nõuded on tasumata, olenemata sellest, kas nad on tunnustatud võlausaldajana või taotlevad sellist staatust.

Pärast kohtuliku saneerimismenetluse algatamist tekkinud nõudeid, st sellise menetluse käigus tekkinud nõudeid, käsitletakse üldjuhul eraldi. Nõuded, mis on seotud võlgnikule kohtuliku saneerimismenetluse käigus osutatud teenustega, olenemata sellest, kas need tulenevad võlgniku uuest kohustusest või menetluse algatamise ajal kehtinud lepingutest, loetakse pankroti, likvideerimise või kohtuotsusega ülemineku korral „pankrotivara võlgadeks”. Selleks et neid nõudeid saaks järgnevas maksejõuetusmenetluses käsitada pankrotivara võlgadena, peab saneerimismenetluse lõppemise ja maksejõuetusmenetluse (nt pankrotimenetluse) algatamise vahel olema tihe seos. Seda seost eeldatakse, kui maksejõuetusmenetlus algatatakse 12 kuu jooksul pärast kohtuliku saneerimismenetluse lõppemist.

Hüvitise jaotamine: hüvitis, mida võlausaldaja nõuab lepingu lõpetamise või täitmata jätmise eest, jaotatakse proportsionaalselt vastavalt selle seosele kohtuliku saneerimismenetluse algusele eelneva või järgneva ajaga. See tähendab, et kui leping lõpetatakse saneerimismenetluse käigus, käsitletakse saneerimismenetluse algatamisele järgneva perioodiga seotud hüvitise osa erinevalt menetlusele eelnenud perioodiga seotud hüvitise osast.

Asjaõigustega koormatud varade eesõigus maksmisel: nõuded, mis tulenevad hüvitistest, mis on aidanud kaasa turvalisuse või omandi säilitamisele (nt varad, mille suhtes võlausaldajal on asjaõigus), makstakse esmajärjekorras. See tähendab, et nende varade müügist saadud tulu kasutatakse esmajärjekorras nende konkreetsete nõuete tasumiseks.

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

1. Pankrot

Pankrotimenetluses avaldatakse pankrotiotsus mitmel viisil (ajakirjanduses, kaubanduskohtus registreerimisega), et teavitada olukorrast pankrotivõlgniku võlausaldajaid, kes saavad seejärel endast teada anda (äriseadustiku artikkel 472).

Võlausaldajad peavad seejärel esitama oma nõude kaubandusajade eest vastutava piirkondliku kohtu kantseleile ja lisama tõendavad dokumendid (äriseadustiku artikkel 496).

Vorm, mis võimaldab võlausaldajatel esitada nõudeavalduse, on kättesaadav veebis aadressil <https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html>.

Nõudeid kontrollib likvideerimise eest vastutav pankrotihaldur ja viimane võib nõuded ka vaidlustada (äriseadustiku artikkel 500).

Kõik vaidlustatud nõuded esitatakse kohtule.

Kui aga vaidlused kuuluvad oma olemusest tulenevalt mõne muu kohtu kui kaubandusajade eest vastutava piirkondliku kohtu pädevusse, saadetakse need tagasi kohtusse, mis on pädev asja sisuliselt otsustama. Vahepeal on kaubandusajade eest vastutav piirkondlik kohus vastavalt artiklile 504 pädev otsustama, millises ulatuses võib vaidlusalune võlausaldaja aruteludes osaleda.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Võlgnik peab oma taotlusele lisama täieliku loetelu võlausaldajatest, kelle nõuded on tasumata, olenemata sellest, kas nad on tunnustatud võlausaldajana või taotlevad sellist staatust, ning täpsustama nende nime, aadressi ja nõude summa ning märkides eraldi erakorraliste võlausaldajate staatuse ja varad, mis on koormatud

vallasvarale seatud pandiga või hüpoteegiga või mis kuuluvad võlausaldajale.

Avalikustamiskohustus: võlgnik peab 14 päeva jooksul pärast kohtuotsuse tegemist teavitama kohtuotsusest iga võlausaldajat eraldi. See tagab, et kõik võlausaldajad on olukorrast teadlikud ja saavad vastavalt tegutseda.

Võlausaldajate loeteluga tutvumine: võlausaldajatel on seaduses sätestatud korra kohaselt õigus tutvuda kohtukantseleile esitatud võlausaldajate loeteluga. See loetelu sisaldab kõiki äriühingu vastu esitatud nõudeid, mis võimaldab võlausaldajatel kontrollida oma seisu.

Vaidlustamisõigus: iga võlausaldaja või väidetav võlausaldaja võib vaidlustada oma nõude summa või liigituse, nagu võlgnik on selle esitanud. See hõlmab selle klassi (tavaline või erakorraline) vaidlustamist, millesse võlgnik on võlausaldaja määranud.

Vaidluste lahendamise menetlus: kui võlausaldaja ja võlgnik ei jõua kokkuleppele, võib vaidluse anda lahendamiseks sellele kohtule, kes algatas kohtuliku saneerimismenetluse.

Nõuete muutmine: kohus võib võlausaldaja ja võlgniku ühisel taotlusel muuta võlgniku poolt algselt kindlaksmääratud nõude summat või liiki. Kohtukantselei teavitab sellest otsusest võlausaldajat.

Vaidlustamise tähtaeg: kui võlausaldaja ei esita oma vastuväidet kohtule üks kuu enne kohtuistungi toimumist, loetakse, et ta nõustub võlgniku pakutud summaga ja võib hääletada ainult selle summa ulatuses.

Võlausaldajate loetelu käsitlevad vaidlused: ametlikus nõuete loetelus sisalduvaid peatatud nõudeid võib vaidlustada iga huvitatud isik. Hagi on suunatud võlgniku ja selle võlausaldaja vastu, kelle nõue on vaidlustatud. Pärast volitatud kohtuniku aruande saamist kuulab kohus ära asjaomased pooled ja teeb vaidluse kohta otsuse.

Kohtu pädevus: kui vaidlus ületab saneerimismenetluse eest vastutava kohtu pädevuse, võib viimane määrata nõude summa ja staatuse ajutiselt kindlaks seoses kohtuliku saneerimise toimingutega, kuni pädev kohus teeb asja kohta sisulise otsuse. Kui vaidluse kohta ei ole võimalik kiiresti otsust langetada, võib kohus ajutiselt kindlaks määrata ka nõude summa ja staatuse. Otsust, millega määratakse ajutiselt kindlaks nõude summa ja staatus, ei saa edasi kaevata, mis tähendab, et seda ei saa vaidlustada.

Muutmine vajaduse korral: kohus võib võlgniku või võlausaldaja taotlusel muuta uue teabe alusel oma otsust peatatud nõude summa ja staatuse kohta igal ajal ja juhul, kui see on hädavajalik.

Võlausaldajate loetelu ajakohastamine: võlgnik peab vajaduse korral võlausaldajate loetelu parandama või täiendama ja esitama selle enne kavandatud kohtuistungi algust kohtukantseleile. Kohtusekretär peab seejärel teavitama asjaomaseid võlausaldajaid sellistest muudatustest.

3. Ülemäärase võlgnevuse menetlus

Ühe kuu jooksul pärast võlausaldajatega kokkuleppe sõlmimise teate avaldamist registris peavad ülemäärase võlgnevusega võlgniku võlausaldajad esitama oma nõuded ülemäärase võlgnevuse teabe- ja nõustamistalitusele.

Nõudeavaldus peab vastama suurhertsogi 17. jaanuari 2014. aasta määruse (millega rakendatakse 8. jaanuari 2013. aasta seadust ülemäärase võlgnevuse kohta (*Règlement grand-ducal du 17 janvier 2014 portant exécution de la loi du 8 janvier 2013 concernant le surendettement*)) artiklitele 6 ja 7.

Nõuete esitamise vormi saab alla laadida veebisaidilt <https://justice.public.lu/fr.html> järgmisel aadressil: <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Vahenduskomisjon analüüsib nõuete vastuvõetavust.

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Pankrotiseaduse aluspõhimõtte kohaselt peab iga võlausaldaja saama identse osa, mis on proportsionaalne tema nõude summaga.

Tagatist või eelisõuet omavate võlausaldajate nõuded rahuldatakse esmajärjekorras.

Tagatud nõuetega võlausaldajad on järjestatud seaduslikus järjekorras, mis põhineb avalikul huvil (kinnisvaraomanikud, hüpoteegipidajad, võlausaldajad, kes omavad kommertsväärtpabereid ja eelkõige riigivõlakirju kõige laiemas tähenduses).

Pankrotihaldurid tuginevad eelkõige tsiviilseadustiku (*Code civil*) artiklitele 2096–2098, 2101 ja 2102.

Pankrotihaldur peab kontrollima iga nõuet, lähtudes õigusnormidest ja kohtupraktikast.

Tagamata võlausaldajatele kättesaadav netovara tuleb jaotada proportsionaalselt vastavalt äriseadustiku artikli 561 esimesele lõigule.

Kui pankrotihaldur teab kohtu määratud lõivude suurst, on tagatud võlausaldajad järjestanud ja teab tagamata võlausaldajate vahel jaotatavat summat, koostab ta varade jaotuskava, mis esitatakse kõigepealt pankrotikohtunikule. Vastavalt äriseadustiku artiklile 533 kutsub pankrotihaldur kõiki võlausaldajaid aruande esitlemisele tähtitud kirjaga, millele on lisatud varade jaotuskava ärakiri.

Pankrotivõlgnikule peab üldkoosolekust teatama kohtusekretär või sellekohane teade tuleb avaldada Luksemburgi ajalehes.

Kui ükski võlausaldaja ei ole pankrotihalduri esitatud aruannet vaidlustanud, esitab pankrotihaldur varade jaotuskaval põhineva üldkoosoleku protokollil pankrotikohtunikule ja kohtusekretärile allkirjastamiseks.

Pärast aruande esitamist teeb pankrotihaldur võlausaldajatele väljamaksed.

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

1. Pankrot

Pankrotimenetluses võib pankrotihaldur pärast maksete tegemist taotleda menetluse lõpetamist, mille järel tehakse pankrotimenetluse lõpetamise otsus, millega (nagu nimigi ütleb) menetlus lõpetatakse.

Äriseadustiku artikli 586 kohaselt võib pankrotivõlgnikud, kes maksavad täielikult ära kõik põhisumma, viiviste ja kulude näol võlgnetavad summad, kohustustest vabastada sellekohase avalduse esitamisel kõrgeimale kohtule (*Cour supérieure de justice*).

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Kollektiivlepingu alusel algatatud kohtuliku saneerimismenetluse võib lõpetada mitmel tingimusel, mis sõltuvad tavaliselt sellest, kas saneerimine on edukas või mitte. Peamised tingimused on järgmised:

võla ümberkujundamise kava täielik rakendamine: menetluse võib lõpetada, kui kohtuliku saneerimise kava on edukalt rakendatud. See tähendab, et äriühingu restruktureerimiseks ja võlausaldajate võlgade tagasimaksmiseks kavandatud meetmed on rakendatud vastavalt kavale, mille kohus on heaks kiitnud ja võlausaldajad aktsepteerinud;

kava täitmata jätmise või ebaõnnestumise: kui võla ümberkujundamise kava ei ole võimalik rakendada või kui äriühing ei täida selle kava raames võetud kohustusi, võib kohtuliku saneerimismenetluse lõpetada. Sellisel juhul võidakse menetlus muuta likvideerimismenetluseks, kui äriühingu varaline seisund ei võimalda tegevuse jätkamist;

võlgniku taganemine või tegevuse lõpetamine: võlgnik võib taotleda saneerimismenetluse lõpetamist, kui ta leiab, et menetluse jätkamine ei ole enam vajalik või et ta on suutnud oma varalise seisundi taastada, ilma et oleks vaja menetlust jätkata;

võlausaldajate nõuete täielik tasumine: lõpetamine on võimalik ka juhul, kui võlgnik suudab menetluses

osalevatele võlausaldajate nõuded, sealhulgas enne ja pärast saneerimismenetluse algatamist tekkinud nõuded, täielikult tasuda;

saneerimisväljavaadete puudumine: kui analüüsi tulemusel selgub, et äriühingut ei ole võimalik saneerida, võib kohus otsustada menetluse lõpetada, et alustada likvideerimismenetlust.

Kohtuliku saneerimismenetluse lõpetamise mõju

Kohtuliku saneerimismenetluse lõpetamisel on nii võlgnikule kui ka võlausaldajatele mitmesugused õiguslikud ja majanduslikud tagajärjed:

peatamiseetmete tühistamine: menetluse lõpetamine lõpetab võlgniku suhtes kohaldatavad kaitsemeetmed, nagu üksikute täitemeetmete peatamine ja arestimise keeld. Seejärel taastub võlausaldajate õigus esitada võlgnikule individuaalselt hagi oma nõuete sissenõudmiseks, võttes arvesse võla ümberkujundamise kava raames kehtestatud kokkuleppeid või keelde;

kontrolli taastamine: kui äriühingu juhtimine oli usaldatud ajutisele haldurile, tähendab menetluse lõpetamine kontrolli tagastamist võlgnikule;

võla ümberkujundamise kava mõju lõppemine: kui võla ümberkujundamise kava on täielikult rakendatud, kinnitab menetluse lõpetamine, et sellise kava raames võetud kohustused on täidetud ja kavaga hõlmatud võlausaldajad ei saa enam nõuda täiendavaid makseid menetluses käsitletud nõuete eest.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

1. Pankrot

Pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist saavad võlausaldajad vara olemasolu korral oma nõuetele vastava summa täielikult või osaliselt tagasi vastavalt menetluse lõpetamise otsuses kinnitatud jaotustingimustele.

Võlausaldajad võivad ka esitada hagi tsiviilseadustiku artiklite 1382 ja 1383 alusel, et tugineda pankrotis oleva äriühingu juhtide üldisele õiguslikule vastutusele, või äriseadustiku artiklite 441-9 ja 710-16 alusel (*loi sur les sociétés commerciales*) (haldurite ja juhtide vastutus oma volituste täitmisel).

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Kui kohtulik saneerimismenetlus on lõpetatud võla ümberkujundamise kava eduka rakendamise tõttu:

nõuete rahuldamine vastavalt kavale: võlausaldajad säilitavad õiguse saada makseid vastavalt võla ümberkujundamise kava tingimustele. Kui kavas on ette nähtud maksete edasilükkamine, võla vähendamine või muud tingimused, peavad võlausaldajad neid tingimusi järgima;

ülejäanud nõuete sissenõudmine: kui kavas ei ole ette nähtud nõude täielikku rahuldamist, võivad võlausaldajad jätkata ülejäanud summade sissenõudmist vastavalt võla ümberkujundamise kavas sätestatud ajakavale;

piiratud õiguskaitsevahend: võlausaldajad, kes on kava heaks kiitnud või olid kohtu otsusega sunnitud selle heaks kiitma, ei saa võlgnikku kava alusel tühistatud või vähendatud nõuete summa eest kohtusse kaevata. Nad võivad nõuda ainult seda, mis on kavas ette nähtud.

Õigused saneerimise ebaõnnestumise ja likvideerimiseks muutmise korral

Kui saneerimismenetlus on lõpetatud kava ebaõnnestumise ja menetluse likvideerimiseks muutmise tõttu:

likvideerimises osalemine: võlausaldajatel on õigus pärast muutmist toimivas likvideerimismenetluses osaleda. Nad peavad esitama oma nõuded selles uues menetluses, kui nad seda veel teinud ei ole;

nõuete liigitus: nõuded liigitatakse ja rahuldatakse vastavalt nende järjekorrale, võttes arvesse eesõigusi ja tagatise. Varade likvideerimise tuludest makstakse esmajärjekorras tagatud võlausaldajatele, nagu hüpoteekkrediidiandjatele või töötajatele.

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

1. Pankrot

Pankroti taotlemise kulud on arvestatud pankrotivara kulude hulka.

Kuna tegemist on pankrotimenetluse huvides tekkivate kuludega, makstakse need pankrotivarast enne, kui pankrotihaldur jaotab ülejäänud vara eri võlausaldajate vahel.

29. märtsi 1893. aasta seaduses tasuta õigusabi ja riigilõivude maksmise kohta (*loi du 29 mars 1893 concernant l'assistance judiciaire et la procédure en débet*), on artiklites 1 ja 2 sätestatud maksejõuetusmenetlusest tuleneda võivad kulud ja määratud kindlaks nende maksmise järjekord, kui varad on ebapiisavad.

Pädev piirkondlik kohus määrab pankrotihalduri tasud suurhertsogi 18. juuli 2003. aasta määruse alusel (*règlement grand-ducal du 18 juillet 2003*).

Pankrotihaldur peab esitama kaubandusajade eest vastutavale piirkondlikule kohtule kulude ja tasude aruande, mis põhineb sissenõutud varadel.

Äriseadustiku artikli 536 lõike 1 teises lõigus on sätestatud, et varade ebapiisavuse tõttu lõpetatud pankrotimenetluse kulud ja tasud tasub kaudsete maksude amet (*Administration de l'Enregistrement*) vastavalt 29. märtsi 1893. aasta seaduses (tasuta õigusabi ja vahendite vähesuse menetluse kohta) sätestatud tingimustele.

2. Kohtulik saneerimismenetlus

Kohtuliku saneerimismenetluse kulude tasumise eest vastutab peamiselt võlgnik, st raskustes olev äriühing.

Seadusliku esindaja tasu: seadusliku esindaja, näiteks kohtu määratud halduri, võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe halduri või likvideerija tasud kannab võlgnik. Need tasud määrab üldjuhul kindlaks kohus ja need makstakse eeskätt võlgniku varadest.

Kohtulõivud: kohtulõivud, sealhulgas kohtuistungite ja kohtuotsustega seotud kulud ning muud kohtukulud, tasub samuti võlgnik.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

1. Pankrot

Pankrotiotsuses võib määrata maksete tegemise lõpetamise kuupäevaks kuupäeva, mis on nimetatud otsuse kuupäevast varasem. See kuupäev ei tohi siiski eelneda kohtuotsuse kuupäevale rohkem kui kuus kuud.

Võlausaldajate huvide kaitseks peetakse maksete tegemise lõpetamise ja kohtuotsuse vahelist ajavahemikku kriitiliseks perioodiks.

Teatavad selle perioodi jooksul tehtud toimingud, mis võivad kahjustada võlausaldajate õigusi, on tühised. Need on:

- kõik sellise vallas- või kinnisvaraga seotud toimingud, mille pankrotivõlgnik on üle andnud tasuta või tasu eest, kui müügihind on kõnealuse vara väärtusest selgelt palju madalam;
- kõik sularahas või ülekande, müügi või tasaarvestuse teel või muul viisil tehtud maksed võlgade puhul, mis ei kuulu veel tasumisele;
- tasumisele kuuluvate võlgade korral kõik maksed, mis on tehtud muul viisil kui sularahas või kaubaveksleid kasutades;
- mis tahes hüpoteek või muu omandiõigus, mille võlgnik on andnud võlgade eest, mida puudutav leping oli sõlmitud enne maksete tegemise lõpetamist.

Muude toimingute puhul ei ole tühisuse põhimõte siiski automaatne.

Selle tulemusena võib teatavad pankrotivõlgniku tehtud maksed tasumisele kuuluvate võlgade eest ja muud kriitilise perioodi jooksul tasu eest tehtud toimingud tühistada, kui on tõendatud, et kolmandad isikud, kes makseid said või kes pidasid pankrotivõlgnikuga läbirääkimisi, olid maksete tegemise lõpetamisest teadlikud.

Kui võlausaldaja teab, et võlgnik ei suuda kohustusi täita, ei tohi see võlausaldaja taotleda oma nõuete tasumist eelisjärjekorras teiste võlausaldajate kahjuks.

Seaduslikult omandatud [hüpoteegi-](#) ja [eelisõigusi](#) võib registreerida kuni pankrotiotsuse kuupäevani. Õigused, mis registreeritakse maksete tegemise lõpetamise kuupäevale eelneva 10 päeva jooksul või hiljem, võib siiski tunnistada kehtetuks, kui hüpoteegi seadmise kuupäeva ja registreerimiskuupäeva vaheline aeg on pikem kui 15 päeva.

Kõigele lisaks arvatakse kõik võlausaldajaid pettes tehtud toimingud või maksed, mida tehes võlgnik oli täielikult teadlik võlausaldajale tekitatavast kahjust (st vähendades pankrotivara, eirates nõuete järjekorda jne), tühiseks, olenemata nende tegemise kuupäevast.

Kriitilise perioodi põhimõtet ei kohaldata finantsgarantiilepingutele või väärtpaberistamisasutusele üle antavate tulevaste nõuete puhul.

2. Ülemäärane võlgnevus

Kohtunik võib vajaduse korral määrata sotsiaal-, haridus- või finantsjuhtimisabi osutamise eest vastutavad isikud tagamaks, et võlgniku sissetuleku osa, mida ei eraldata võlgade tagasimaksmiseks, kasutatakse eesmärkidel, milleks see on ette nähtud.

Neil isikutel on oma tööd tehes õigus võtta mis tahes meetmeid, et takistada selle sissetuleku osa kasutamist muuks kui loomulikuks eesmärgiks või võlgniku leibkonna huve kahjustades.

■ Viimati uuendatud: 15/05/2026

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.